

Hlídka časopisů.

Právo ústavní, správní a mezinárodní v roce 1931 v časopisech vycházejících v Československu. *)

Administrativny vestník. X. (1931). Obsahuje řadu většinou drobnějších článků, psaných s hlediska potřeb praxe obecních a obvodních notářů na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Otázkami právními obírají se tyto: R-ý: Zákon z dne 27. XI. 1930, č. 169 Sb. z. a n., o nové úprave finančného hospodárstva svázkov územnej samosprávy (str. 1—7, 41—49, 84—89, 105—111, 145—150, 213—229), K. Długopolský: Náboženské vyznanie, najmä so zreteľom na interkonfesionálny zákon čís. 96/1925 Sb. z. a n. (str. 7—13), K. Koržinský: Domovské právo bezdomovcov (str. 49—53), F. Procházka: O slučovaní, rozlučovaní obcí, zmene hraníc obecných a pod. dľa zák. čl. XXII z roku 1886 v theorii a praxi (str. 150—160, 185—192, 229—237, 265—281), —orr—: Odvolacie úrady v obecných veciach na Slovensku po 1. júli 1928 (str. 261—265, 320—324), J. Munka: Právna úvaha o školských listinách, t. zv. »Schulfassion« (str. 316—320), K. Peško: Okresné sriadenie na Slovensku (Dejinný prehľad okresnej organizačnej sústavy) (str. 337—353, 385—417), J. Munka: Volebné právo v náboženských obciach (str. 357—361), J. Munka: Reprezentácia katolíckych veriacich (str. 446—449). — Jak patrnó, značná část článků obírají se otázkami z oboru obecní samosprávy, kdežto potřebám okresní samosprávy slouží Okresná hliadka, stálá rubrika pro vědomosti, praxi, rady, zprávy a dotazy z oboru okresní samosprávy (str. 14—21).

Bratislava. V. (1931). Zd. Peška: Řízení před mezinárodními orgány, povolányi k ochraně národních menšin (str. 422—432). Autor ve článku, který je označen za výňatek z rozsáhlejší práce o menšinové otázce, obírají se všeobecnými procesními zásadami o řízení před Radou Společnosti národů v této věci. Tyto zásady lze vyvoditi jednak z příslušných ustanovení mezinárodních smluv (hlavně smluv menšinových), jednak z resolucí Rady Společnosti národů. Toto procesní právo se tedy vlastně teprve tvoří a vykazuje řadu mezer.

*) Z příčin technických bylo třeba uveřejnění tohoto přehledu odložit z posledního čísla v roce 1932 do prvního čísla v roce 1933. Přehled za rok 1932 vyjde koncem tohoto roku.

Časopis pro právní a státní vědu. XIV. (1931). J. Sedláček: Kontribučenské fondy na Moravě (str. 85—100). Článek zkoumá nejprve právní povahu kontribučenských fondů a z nich vzniklých kontribučenských záložen. Srovnává dále činnost těchto peněžních ústavů s jinými kategoriemi peněžních ústavů, zejména s okresními záložnami hospodářskými v Čechách, se spořitelny, s občanskými záložnami a s raiffeisenkami. Konečně probírá různé možnosti reorganizace kontribučenských záložen (fondů) na Moravě, které ve své nynější podobě jsou již přežitkem starých dob. — J. Novák: Politické obce jako činitelé v církevních konkurenčních záležitostech (str. 193—201). V článku jsou přehledně shrnuty případy, kdy politické obce, resp. jejich orgány vystupují jako činitelé v církevních konkurenčních záležitostech, jichž pojem je tu rovněž vymezen.

Časopis pro železniční právo a politiku. X. (1931). K. Hušák: Práva a povinnosti železnice a stran při celním, berním, finančním a policejním řízení nebo při řízení jiných úřadů správních (str. 56—69, 85—90). Článek vypočítává mimo jiné případy, kdy železnice spolupůsobí při úkonech správních úřadů v oboru policie (bezpečnostní, tiskové, zdravotní, veterinární, fytopathologické) nebo v jiných oborech veřejné správy (statistika, povolovací řízení, režim dovozních listů). — A. Chmelař: Je odůvodněn ve služebním poměru ke státu a jiným veřejnoprávním korporacím charakter veřejnoprávní či soukromoprávní? V kterém odvětví služby je nutno trvat na poměru veřejnoprávním a v kterém je lépe přijmouti poměr soukromoprávní? (str. 49—55, 73—85, 103—115). Autor pokládal za potřebné pro svůj účel počítí vymezením řady základních pojmů právních, v nauce běžných, třeba sporných. I průběhem pojednání činí v tom směru některé exkurse. Dále obírá se stručně historickým vyličením vývoje služebního poměru vůči státu a přechází pak k výpočtu jednotlivých kategorií zaměstnanců státu a veřejnoprávních korporací. Vlastním účelem pojednání je však zhodnotiti kladné a stinné stránky řešení služebního poměru těchto zaměstnanců buď na basi práva veřejného nebo formami práva soukromého. Autor přichází k závěru, že de lege ferenda je odůvodněn ve služebním poměru ke státu nebo jiným veřejnoprávním korporacím soukromoprávní charakter. Veřejnoprávní charakter služebního poměru pokládá za nezbytný v těch oborech činnosti státu, jež nesnesou sebemenší ochromení nebo přerušeni, tedy zejména v oboru ministerstev národní obrany, vnitra, financí a spravedlnosti.

Časopis svobodné školy politických nauk v Praze. IV. (1931/32). B. Baxa: Nástin anglické ústavy (str. 167—175, 205—209). V stručném, avšak obsažném tomto článku pojednává se jak o anglické ústavě, tak i o organizaci veřejné správy. — J. Chmelař: Mezinárodní ochrana menšin (str. 59—65, 94—99). Tento článek je po-

kračováním obsáhlého pojednání z předešlého ročníku. Obírá se nejprve různými snahami o revisi mezinárodní ochrany menšin, vyplývající z mírových smluv, zejména o její rozšíření na všechny státy a o účinnější uplatňování zájmů menšin na fóru mezinárodním změnou dosavadního řízení v těchto věcech před Radou Společnosti Národů. V závěru pak podrobuje autor instituci mezinárodní ochrany menšinové v nynější její tvářnosti kritice a uvažuje o jiných možných řešeních této otázky, a to formou mezistátních smluv bilaterálních a uplatněním zásad demokracie ve vnitřním státním životě států s menšinami. — A. M. Zimmermann: Mezinárodní právo, jeho popírání a jeho základ (str. 33—36, 75—80, 139—143, 266—271). Autor obírá se tu historickým vývojem názorů na podstatu mezinárodního práva.

Čechoslovák. (1931). V úvahu přichází anonymní článek *Práva jazyka československého v obcích s německou správou* (str. 195—201). Obsahuje výpočet povinností obcí, jejichž jednacím jazykem je jazyk národnostní menšiny, vůči jazyku státnímu. Výpočet je rozdělen s toho hlediska, zda případným nezákonným postupem orgánů obce porušeno je subjektivní právo nějakého občana, či pouze předpis objektivního práva, zda tedy je možno jednotlivému občanu domáhati se nápravy ve funkci strany v řízení správním, či podati pouze příslušnému dozorčímu úřadu oznámení (dozorčí stížnost).

České právo. XIII. (1931). Č.: *Reforma kalendáře* (str. 78 a 79). V článku probírány jsou všechny náměty, jež v této věci se vyskytly při pokusech o mezinárodní řešení této otázky, a uváděny jsou důsledky reformy, zejména pro právní praxi.

Československá samospráva. VIII. (1931). K. Dvořák: *Obecní komise* (str. 3—7, 20—23, 36—40, 62—65, 72—75, 91—95, 103—108, 121—125, 146—151). Článek jest pokračováním úvah z předešlého ročníku o instituci obecních komisí. Po úvahách všeobecných přechází se tu k pojednání o jednotlivých obecních komisích, zejména pak o komisi finanční. Dokončení článku ponecháno do příštího ročníku. — Řada dalších drobných článků obírá se pro potřebu praxe jednotlivými právními otázkami, týkajícími se obecní samosprávy. Z nich buďtež uvedeny na př.: J. Flögel: *Protokoly o schůzích obecního zastupitelstva, rady a komisí* (str. 85—89), O. Klapka: *Daňová základna* (str. 18—19), *Pravomoc správní komise a správního komisaře v obci* (str. 70—71), *Veřejné cesty* (str. 118—119), J. Klemša: *Příspěvek k výkladu zákona o silničním conservačním paušálu* (str. 54—57), J. Zelenka: *Hřbitovy a spalování* (str. 90—91), *O názvech měst, obcí, osad a ulic* (str. 133—134).

Daňová a bilanční revue. X. (1931). Pro právo správní má význam článek Fr. Schwarze: *Promlčení úroků z prodlení z veřej-*

ných dávek (str. 1—9). Autor má za to, že v nedostatku speciálních předpisů přicházejí v úvahu příslušná ustanovení občanského zákona.

Demokratická samospráva. XII. (1931). A. Fišera: O samostatné působnosti obce (str. 84—86, 100—102, 114—115, 130—132, 150—153). Článek jest komentářem k ustanovením obecních zřízení t. zv. zemí historických o samostatné působnosti obce (na př. § 28 obec. zřiz. česk.). — Řada dalších drobných článků přihlíží rovněž s hlediska praxe k otázkám majícím význam pro obecní samosprávu. Z nich bylo by uvést zejména tyto: R. Bäuml: Kdy jest podjat obecní starší (str. 105—106), A. Fišera: O domovském právu státních a veřejných zaměstnanců (str. 52—54), J. Flögel: Společné obecní ústavy a zařízení (str. 5—6, 21—22), J. Pliml: O podjatosti v samosprávě (str. 4—5, 20—21, 71), O místní školní radě (str. 120, 136, 153), O silniční policii (str. 134—135), K. Turek: Domovská příslušnost manželských dětí soudně rozvedených manželů (str. 19—20), Obecní úřad (str. 40—41), Dohled obce k míře a váze (str. 121—123, 132—134), Může býti povolán náhradník do ustavující schůze obecního zastupitelstva? (str. 137—138).

Die Freie Gemeinde. XIII. (1931). Obsahuje též některé drobnější úvahy o právních otázkách významných s hlediska samosprávy. Tak na př.: B. Grund: Die Bezirkskrankenhäuser in Böhmen und das Gesetz über Reform der öffentlichen Verwaltung (str. 10—11), O. Hahn: Die Besoldungs- und Organisationsverhältnisse der Gemeindeangestellten in den europäischen Ländern (str. 21—22, 28—29), L. Pölzl: Schadenersatzpflicht der Gemeindefunktionäre (str. 178—179).

Hochschulwissen. VIII. (1931). F. Adler: Das Zweikammersystem in der Tschechoslowakei (str. 629—634). Autor obírá se otázkou účelnosti druhé komory parlamentu. Tato má podle něho význam nejen ve státech monarchických, kde vzala svůj původ, jakož i ve státech spolkových, nýbrž i v republikánských, demokratických a centralistických státech, avšak tuto jen tehdy, je-li tato druhá komora vytvořena na jiných principech než komora prvá. Jinak stává se jen »zevním zdvojením zákonodárného orgánu« (autor cituje tu Weyra) a funkce v takovéto druhé komoře jest jen »čestnou funkcí pro zasloužilé politiky, kteří se již chtějí vzdáliti z aktivní politiky«. To týká se podle autora právě československého senátu. O tom uvažovalo se ostatně jak již při tvoření ústavy (nynější stav byl přiveden jen tlakem politických poměrů), tak i často později.

Hospodárske rozhľady. VI. (1931). Otázkou, spadající jak do práva správního, tak i mezinárodního, zabývá se článek M. Steinmannové: Bolševické škody na Slovensku (str. 73—81). Článek byl psán ovšem ještě před vydáním vládního nařízení ze dne 3. července 1931, č. 106

Sb. z. a n., o likvidaci škod válečných a některých škod popřevratových. — Kritikou nových právních norem nebo norem připravovaných obírají se články M. Gašparce: Sprostredkovanie práce na Slovensku a jeho nová úprava (str. 199—211) a Fr. Hustého: Pojišťování vývozních úvěrů (str. 461—475). Obírají se ovšem spíše národohospodářskou než čistě právní stránkou věci. Téhož rázu je na př. i úvaha I. Karvaše: Všeobecne o vzniku kartelov (str. 347—366) a j.

Juristen-Zeitung für das Gebiet der Tschechoslowakischen Republik.
XII. (1931). Práva ústavního nebo správního týkají se tyto články: L. Wokurek: Der Regierungsentwurf über die Arbeitsvermittlung (str. 132—134). Obsahem jeho je kritika uvedené osnovy, jež však ani podnes nebyla ještě vládou schválena a předložena Národnému shromáždění. — E. Eisinger: Gericht, Sondergericht, Schiedsgericht und Verwaltungsgericht (str. 81—93, 99—102) a Gericht, Sondergericht, Verwaltung u. Verwaltungsgericht (str. 139—144 a 160). Rozdíl mezi soudnictvím a správou jest podle autora dán v první řadě pozitivním právem, jež buď přímo rozlišuje mezi záležitostmi patřícími před forum soudní a záležitostmi veřejné správy, nebo nepřímo právní účinky řízení provedeného před určitým veřejným orgánem uvádí v souvislost s procesním řádem té neb oné skupiny (soudů nebo správních úřadů). Teprve v druhé řadě má pro zařazení určitého veřejného orgánu buď mezi soudy nebo mezi úřady správní býti směrodatnou povaha právních záležitostí jemu přikázaných. — F. Weyr: Der Grundsatz der Gleichheit vor dem Gesetze und subjektive Rechte (str. 79—81). Autor podrobuje kritice hodnotu některých t. zv. »základních práv občanských«, vytýčených v ústavách, s hlediska čistě právního, obírá se pojmem »rovnosti před zákonem« a jeho rozlišováním v literatuře (rovnost »absolutní« a »relativní«, »formální« a »materiální«), v závěru pak zkoumá otázku, zda ze základní zásady »rovnosti«, v ústavě proklamované, vzházejí státním občanům subjektivní práva či nikoli. Pro obor právního řádu československého dospívá k názoru zápornému. Ani přípustnost výkonu dozorčího práva vyšších úřadů na dodržování formální rovnosti autor s hlediska československého práv. řádu neuznává. — W. Klauber: Zur Handhabung der Grubenkartengesetzes vom 23. November 1927, Nr. 169 Slg. d. G. u. V. (str. 180—183). V článku apeluje se — pod vlivem rozhodnutí nejvyššího správního soudu — na báňská hejtmanství, aby odložila na neurčito doplňování nebo obnovu důlních map, takže by podle § 6 vládního nařízení č. 29/1931 Sb. z. a n. právo vlastníků nebo uživatelů povrchu na nahlížení do důlní mapy vztahovalo se v celém svém rozsahu na dosavadní důlní mapy. — S hlediska praxe obírají se některými otázkami z oboru pensijního pojištění soukromých zaměstnanců články W. Butschka: Neue Erkenntnisse des Obersten Verwaltungsgerichtes betreffend die Pensionsversicherung (str. 29—30, 167—168), a Das

neue Gesetz über die nichtpensionsversicherte Dienstzeit (str. 150—151). — Na hranicích práva správného pohybují se pak články M. Pokorného: Beiträge aus der Praxis zu dem Thema »Reform des Markenrechtes« (str. 83—86) a G. Königa: Die Unübertragbarkeit des Versicherungsanspruches (str. 4—7, 17—21, 25—27).

Moderní stát. IV. (1931). F. Adler: Ručení státu za škody způsobené výkonem veřejné moci (str. 19—22). Autor vylučuje dosavadní právní stav a zabývá se pak návrhem, který v té věci učinil — na podkladě usnesení vědecké komise pro superrevisi občanského zákoníka — univ. profesor a poslanec Dr. Kafka. — Týž: Zásada rovnosti před zákonem a její význam v moderních ústavách (str. 261—272). Jde o české vydání článku, otištěného současně v časopise »Nation und Staat«. Článek jest označen jako »Úvahy k poslední diskusi o tomto předmětu na V. sjezdu německých právníků v Československé republice«, s jehož usneseními autor se shoduje. Zejména obhajuje autor názor, že zásada rovnosti, vyslovená v československé ústavní listině, působí bezprostředně bez dalších prováděcích předpisů a že váže nejen úřady a soudy, nýbrž i zákonodárce samého. V závěru zabývá se autor stručně též výkladem pojmu »rovnosti« a garanciami pro zachovávání této zásady. — E. Červinka: Povinné veřejné pojištění proti nezaměstnanosti (str. 98—101), Týž: K nové reformě obecních financí (str. 229—234). Oba články obírají se svým předmětem de lege ferenda. V prvním používá autor metody srovnávací, přihlížejí k platnému právu jiných států; v druhém razí pak sám cestu novému nazírání na úkoly obecní samosprávy a její hospodářství. — J. Fišer: Jak Německo, Rakousko a Anglie řeší po válce problém úpravy samosprávných financí (str. 1—13, 33—38). Tato srovnávací studie, zachycující stav do konce roku 1930, dokumentuje, že krize ve finančním hospodářství svazků územní samosprávy vyskytuje se i v cizině, takže jde skutečně o mezinárodní zjev poválečné doby. Velmi podrobně probírána jsou pak finančně-právní opatření, týkající se samosprávy ve zmíněných třech státech. Studie dává příležitost seznámiti se v hlavních rysech i s organizací samosprávy v těchto státech (zejména v Anglii) a je doprovázena řadou tabelárních přehledů. V závěru svém vybíhá i v určité návrhy na řešení otázky té u nás částečně po vzoru ciziny. — Konečně bylo by ještě upozorniti na překlad studie G. Leibholze: Současný stav německé vědy o státním právu (str. 63—71) a na pojednání J. Reichmana: K otázce delegace zákonodárné moci ve státě Illinois (str. 306—311).

Národnostní obzor. II. (1931/1932). E. Sobota v článku Čtvrt století Perkova zákona (str. 88—99) obírá se historií a kritikou ustanovení moravského zemského zákona ze dne 27. listopadu 1905, č. 4 z. z. mor. z r. 1906, jímž se mění zákon o školním dozoru z 12. ledna 1870,

č. 3 z. z. mor. (zákon o národnostním rozdělení školních úřadů), a zákon z 24. ledna 1870, č. 17 z. z. mor., upravující zřizování, vydržování a návštěvu veřejných národních škol. Zákon ten obsahuje ustanovení, známé pod názvem »lex Pereka«, podle něhož do škol obecných smějí býti zpravidla přijímány toliko dívky, jež jsou mocny vyučovací řeči. Podrobně vylíčena je judikatura býv. rakouského správního soudního dvora, jakož i československého nejvyššího správního soudu, jež se vztahuje k tomuto zákonnému ustanovení a jeho prováděcím předpisům. V závěrech článku vyslovuje se autor skepticky o významu zákona Perkova v přítomnosti a o potřebě rozšíření jeho platnosti. — Článek ten vyvolal repliku se strany J. Auerhana (str. 190—192) a dupliku Sobotovu (str. 192—194). — Článek R. Stránského: Účast naší státní péče na ochraně menšin v oboru školském (str. 161—167) obírá se svým námětem spíše s hlediska statistického než právního. — Výhled do úpravy otázek jazykového práva za hranicemi našeho státu skýtá článek H. Masaříka: Nové zákony jazykové v Belgii (str. 168—177).

Naše doba. XXXVIII. (1931). S hlediska práva ústavního a správního zasluhují zmínky tyto články: Z. d. Peška: Poznámky o reformě právnických studií (str. 520—527). Autor počíná kritikou brožury německého profesora Gerlanda: Die Problematik der gegenwärtigen Reformlage im Rechtsstudium an den deutschen Hochschulen (1931) a přechází pak k vlastním reformním návrhům. Tyto týkají se zejména: nahrazení historického studia studiem všeobecných základů práva, omezení přednášené látky v oboru práva procesního a zvláštního práva správního, přenesení vzdělání pro právní praxi do zvláštních kursů zakončovaných praktickými zkouškami, a uvolnění studia universitního k prohloubení základů pravovědy. Autor není spokojen též s nynějším systémem zkušebním a s nedostatkem učebnic. — E. Sobota v článku Diktatura Lincolnova a Wilsonova (str. 11—16, 76—80, 196—201) dotýká se některých otázek ústavního práva Unie, zejména pokud jde o rozsah pravomoci presidentovy. — Týž v článku Proti správní libovůli (str. 582—588) obírá se návrhem posl. Kafky na vydání zákona o ručení za škodu způsobenou výkonem veřejné moci. Dospívá k závěru, že nynější doba není sice ještě vhodnou k takovému opatření, jež předpokládá reformu státní správy a dostatečné finanční prostředky státu na odškodnění vznesených nároků, avšak zdůrazňuje potřebu studovati tento problém a získávati pro jeho vyřešení potřebné předpoklady. Za daleko naléhavější otázku pokládá však nalezení účinných prostředků proti případné nečinnosti úřadů na škodu občanů, z nichž příkladmo uvádí devoluci, fikci vyřízení příznivého či nepříznivého, vybudování právního nároku občanů na vyřízení jich záležitostí u správních úřadů do určité doby a pod.

Naše obec. XXVI. (1931). Obsahuje velkou řadu drobnějších článků věnovaných zájmům samosprávy obecní a okresní. Právními otázkami obí-

rají se tyto: J. Durdík: Protokoly obecní rady (str. 9), J. Říha: Odstupy pozemků pro účely komunikační podle stavebního řádu (str. 77—78) a Vydržení zvláštních práv užívacích k veřejnému obecnímu statku a poplatky za jeho používání (str. 397—398), R. Šňupárek: Obecní dávka ze stavebních pozemků (str. 394—396), R. Vicena: Poznámky k trestnímu právu obce (str. 41—43 a 57—61), Vypovězení z obce (str. 82—85), Řízení vypovídací (str. 92—95), K vývoji domovského práva (str. 108—112), Několik poznámek k otázce ošetřovacích útrat ve veřejných nemocnicích (str. 175—177, 194—195), Přenesená působnost obce (str. 229—230, 237—239), Ručení obce a jejích orgánů (str. 253—255, 272—275, 288—293), Veřejný statek obecní (str. 304—308), Několik poznámek o veřejném statku (str. 324—326, 337—339), Náhrada dopravních výloh za vlastní a cizí příslušníky (str. 365—367), Příslušnost úřadů v záležitostech stavebních (str. 381—384), Opravné prostředky proti rozhodnutím úřadů stavebních (str. 398—402), Kostelní konkurenční výbor a opravy kostela a farních budov (str. 415—419), A. Žáček: Obecní zaměstnanci (str. 413—415) a O působnosti okresní finanční komise (str. 317—322). — Konkretními otázkami právními obírá se též stálá rubrika Praktický rádce samosprávy s bohatým obsahem.

Naše samospráva. VIII. (1931). Řada článků obírá se právními otázkami z oboru samosprávy obecní. Jde o tyto články, většinou menšího rozsahu, jichž obsah udán je již v jejich nadpise: F. Schlée: Působnost obecního starosty v záležitostech honebních podle českého honebního zákona (str. 93—100), J. Javůrek: Obecní dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí a stavební ruch (str. 101—106), K otázce, ukládá-li pořádkové pokuty podle § 100 ob. zř. č. okresní výbor či okresní úřad a plynou-li tyto pokuty do pokladny obecní či pokladny státní (str. 106 a 107), J. Fišer: Školní budova obecné školy a vlastnictví k ní (str. 114—118), F. Schlée: O stavebním povolení (str. 160—165), J. Fišer: Mohou obce odepsati (prominouti) zcela nebo zčásti předepsanou dávku ze zábav? (str. 187—189). Většího rozsahu je článek B. Bobka: Volby do obcí (str. 129—152), jenž je praktickým komentářem k řádu volení v obcích, jakož i Lichův článek: O právu domovském (str. 153—159 a 180—185), jehož dokončení ponecháno do příštího ročníku.

Notariats-Zeitung. XI. (1931). G. Raynoschek: Zur Frage der zweckmässigen Gestaltung der Notariatskammersprengel (str. 63—67). Autor podává historický přehled vývoje otázky organizace notářských komor, zabývá se pak po této stránce osnovou no-

vého notářského řádu a vyslovuje mínění, že dosavadní organizace jako osvědčená by měla býti zachována. K článku je připojen tabelární přehled notářských komor v Československu a v Rakousku s počtem členů a jinými statistickými údaji.

Nová Svoboda. VIII. (1931). Z d. Peška: O vázaných kandidátkách (str. 510—511). Článek obsahuje kritiku návrhu posl. Hrušovského a druhů (tisk. posl. sném. č. 84/III) na změnu řádu volení do poslanecké sněmovny. — E. Stern zabývá se v článku Osvědčil se gentský systém? (str. 43—44) kritikou zákona č. 267/1921 Sb. z. a n. o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných. Autor je pro řešení této otázky ve formě povinného pojištění proti nezaměstnanosti. — Z článku L. Wintra: Státní tajemníci (str. 4 a 5) dovídáme se o jednání právní komise revolučního Národního výboru o zavedení instituce státních tajemníků u nás. Zároveň vysvětluje autor své stanovisko k této otázce. — Konečně zasluhuje zmínky i otištění překladu Rakouského návrhu zákona o studentském právu (str. 220—221).

Obzor národohospodářský. XXXVI. (1931). B. Sottner: O novou úpravu zprostředkování práce (str. 357—362). Článek jest kritikou osnovy zákona o zprostředkování práce, jež však dosud nebyla vládou schválena. Jeho stanovisko k ní je v zásadě zamítavé. — V. Vybral: Problém ekonomisace státní správy a jeho řešení po stránce organizační (str. 319—334, 426—434, 489—500). Autor rozlišuje obory státní správy podle toho, zda převládají u nich výdaje osobní nad věcnými nebo naopak. Prvé obory zahrnuje pod »státní správu organizační«, druhé pak pod »státní správu věcnou«. Jako třetí skupinu staví pak státní podniky. Jeho návrhy čelí ke zřízení příslušných orgánů (studijních oddělení, kontrolních komisí), jež by se zabývaly reorganizací jednotlivých oborů státní správy a státních podniků, jakož i reformou státní správy vůbec. V úvodu vytyčuje sice autor postulát maximální výkonnosti státní správy při minimální nákladnosti, avšak uznává, že nemůže se tak díti nerozumnou politikou personální, ježto je všeobecně uznávaným poznatkem z podnikání soukromého, že platy zaměstnanců a jich výkonost služební jsou v určitém poměru.

Pensijní pojištění. X. (1931). A. Jindřich: Řízení pojišťovací (čís. 4., str. 6—8). Pojednání týká se řízení administrativního i soudního podle zákona č. 26/1929 Sb. z. a n. o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách. — W. Schmiedl: Stížnost k nejvyššímu správnímu soudu a její účinky na právní moc rozhodnutí jí naříkaného (čís. 4., str. 8—12). Článek obírá se zmíněnou otázkou s hlediska praxe Všeobecného pensijního ústavu. — Do rámce posláni tohoto časopisu zapadá i další úvaha téhož autora: Vliv cvičení ve zbrani (služebního cvičení) na placení pojistného v oboru pensijního pojištění (čís. 5.—6., str.

4—7). — Dále obsahuje časopis úvahy o některých osnovách zákonů (K návrhu zákona o nemocenském pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, čís. 1.—2., str. 6—11) a dosud neratifikovaných mezinárodních smlouvách (Úmluva mezi republikou Československou a říší Německou o sociálním pojištění, čís. 3, str. 3—6, a Úmluva mezi republikou Československou a republikou Rakouskou o sociálním pojištění, čís. 4., str. 3—5).

Pojistný obzor. X. (1931). V. Kotrlý: Právní poměry vzájemně pojišťovacích spolků (str. 118—124). K objasnění vzájemného působení na sebe elementů práva korporačního a elementů práva smluvního ve vzájemně pojišťovacích spolecích uvádí autor podrobně rozh. býv. rak. nejvyššího soudu z 11. února 1931, č. 1047/30 a vyvozuje z něho pak příslušné všeobecné závěry. — A. Jindřich obírá se ve svých dále uvedených člancích některými novými událostmi v oboru sociálního pojištění, ať již u nás či za hranicemi. Z nadpisů těchto článků jest patrné, čeho se týkají: Zvýšení dávek pensijního pojištění započtením poloviny nepojištěné doby služební (str. 124—128), Sociální pojištění ve švýcarsku a proslincové referendum (str. 351—355), Naše vzájemnostní úmluvy s Německem a Rakouskem o sociálním pojištění (str. 262—267). — Chystaný nový zákon o jízdě motorovými vozidly a rozvířená otázka povinného pojištění odpovědnostního vzbudily zájem o řešení této otázky v cizině. Toho týkají se tyto články: J. Čapek: Obligatorní pojištění podle švýcarského návrhu zákona o provozu motorových vozidel (str. 78—84), J. David: Povinné pojištění motorových vozidel v Anglii (str. 41—46), Fr. Hausner: Povinné pojištění majitelů motorových vozidel v severských státech (str. 185—197), O. Pollak: Obligatorní pojištění odpovědnostní majitelů silostrojů (v Rakousku) (str. 12—14).

Pozemková reforma. XII. (1931). J. Horák: Urbářské a příbuzné poměry na Slovensku (str. 37—46, 77—85). Počátek tohoto článku jest již v předchozím ročníku. Na tomto místě pojednává autor o formálním postupu při přeměně veřejno-právního poměru urbářského v soukromoprávní poměr vlastnický, při čemž stručně dotýká se i řízení kommasačního na Slovensku. V dalších kapitolách jedná pak o poměrech příbuzných poměrům urbářským, totiž o poměru dvorských želiarů a kolonistů, jakož i o instituci t. zv. mýtin a o instituci desátkových vinic. — O. Klapka: Právní postavení Státního pozemkového úřadu podle malého přidělového zákona (str. 207—210). Autor obírá se úkoly Státního pozemkového úřadu vyplývajícími ze zákona z 27. května 1931, č. 93 Sb. z. a n. (t. zv. malého zákona přidělového). — Vl. Matoušek: Rozhodčí komise pro zaopatření zaměst-

nanců na velkém majetku pozemkovém (str. 210—212). Líčí se tu organisace a kompetence zmíněného orgánu a úprava řízení před ním. — Řada článků všimá si pozemkové reformy v cizině, zejména v Dánsku, Rumunsku, Itálii, Jihoslavii a Estonsku.

Pracovní právo. X. (1931). Z řady menších článků, psaných pro potřebu praxe, týkají se otázek veřejného práva tyto: J. Hlaváček: Srážky se mzdy podle § 88 a) živn. řádu a závodní výbory (str. 21—23), F. Kraus: Několik glos o nároku na rentu úrazovou (str. 88—91), M. Zelenka: Poznámky k nároku podle novely pensijního zákona (str. 92—94) (míněn je tu zákon ze 14. července 1931, č. 125 Sb. z. a n., o zvýšení dávek pensijního pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách).

Prager Archiv für Gesetzgebung und Rechtssprechung. XIII. (1931). A. Clemens: Pensionsversicherung: Anrechnung der nicht versicherten Dienstzeit (str. 1025—1066). K textu zákona ze dne 14. července 1931, č. 125 Sb. z. a n., o zvýšení dávek pensijního pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, odpovídajícím započtení poloviny nepojištěné doby služební, připojeny jsou parlamentní materiálie a výklad doprovázený praktickými příklady. — F. Husty: Versicherung und Garantierung von Exportkrediten (str. 1169—1204). Text zákona ze dne 16. července 1931, č. 121 Sb. z. a n., o podpoře zahraničního obchodu, jakož i text prováděcího nařízení ze dne 24. září 1931, č. 158 Sb. z. a n., doprovázeny jsou parlamentními materiáliemi a výkladem jednotlivých ustanovení. — Otázkami sociálního pojištění obírá se několik menších pojednání, z nichž bylo by uvést zejména tyto: J. Zelfel: Das Dienstverhältnis als Kriterium der Pensionsversicherungspflicht (str. 644—660) a Die Aufsichtstätigkeit als Kriterium der Pensionsversicherungspflicht (str. 415—421), E. Ellinger: Die Verpflichtung des Arbeitgebers zur Weiterzahlung des Versicherungsbeitrages bei unterlassener Abmeldung (str. 1345—1348).

Prager Juristische Zeitschrift. XI. (1931). Thematy z oboru práva ústavního, správního nebo mezinárodního obírá se celá řada článků, dále uvedených: F. Adler: Rechtssicherheit und einheitliche Rechtsprechung (str. 344—354). Autor obírá se vlastně třemi otázkami, významnými s hlediska právní jistoty, totiž otázkou zabezpečení jednotnosti judikatury téhož nejvyššího soudního tribunálu, otázkou vyřešení kompetenčních sporů mezi nejvyššími soudními tribunály a konečně problémem praejudiciálního posuzování otázek, jichž vyřešení spadá nesporně do kompetence jiného orgánu. Poukazuje na řešení otázky prvé v právním řádě československém, pokud jde o nejvyšší správní soud a volební soud, a na scházející úpravu, pokud jde o nejvyšší soud. Ohledně druhé otázky je postaráno sice o řešení sporů mezi nejvyšším soudem a nej-

vyšším správním soudem, nikoli však — jak autor ukazuje — na spory mezi tribunálem posléze zmíněným a volebním soudem. Ohledně otázky třetí uvádí zákon č. 217/1925 Sb. z. a n., poukazuje však na různé stanovisko správního řádu (vlád. nař. č. 8/1928 Sb. z. a n.) a býv. rak. civilního soudního řádu. — W. Butschek v článku: *Das neue Gesetz über die Anrechnung der nichtpensionsversicherten Dienstzeit* (str. 773—780) podává výklad zákona ze 14. července 1931, č. 125 Sb. z. a n., o zvýšení dávek pensijního pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, a v článku: *Nichtanmeldung zur Pensionsversicherung und ihre rechtlichen Folgen* (str. 233—239) zabývá se podrobněji uvedenou otázkou z oboru pensijního pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách. — W. Henrich: *Zum Problem der Staatenverbindungen* (str. 625—635). Článek navazuje na monografii J. Kunze: *Die Staatenverbindungen* (Stuttgart 1929) a vypočítává různé formy svazků států a států složených, vyzývá je jejich podstatné znaky. — R. Métall: *Das neue österreichische Verwaltungsgerichtshofgesetz* (str. 516—526). Jde o rakouský spolkový zákon z 16. května 1930, č. 153 B. G. Bl., o zřízení správního soudu a řízení před ním, s jehož obsahem náš článek seznamuje. — H. Meyer-Wild: *Das schweizerische Automobilrecht* (str. 401—407). Stručně vylíčen tu platný právní stav ve Švýcarsku v oboru práva automobilového, ať již jde o předpisy dopravně-policejní, či o úpravu ručení za škodu vozidlem způsobenou. — E. Prochaska: *Zur Frage der Überstundenlohnung* (str. 301—311). Autor rozlišuje případy práce přes čas zákonem předvídané a dovolené a případy nedovoleného a trestného prodlužování pracovní doby a zabývá se soukromoprávními důsledky obou těchto případů. — F. Sander: *Der Sinn des Satzes von der Gleichheit vor dem Gesetze* (str. 273—290) a *Die Gleichheit vor dem Gesetze nach der Verfassungsurkunde der Tschechoslowakischen Republik* (str. 373—391). V prvním článku dospívá autor na podkladě historického vylíčení vzniku tohoto základního práva státních občanů (jehož kořeny spatřuje v ideách propagovaných Rousseauem) k závěru, že princip rovnosti před zákonem neváže zákonodárce k sledování jakési materiální rovnosti, nýbrž že jím toliko má být bráněno tomu, aby zvláštní osobní znaky, získané pouze zrozením, byly předpokladem zvláštního právního postavení. V první řadě je touto zásadou intendováno odstranění výsad rodových, v dalších důsledcích pak i výsad příslušníků jedné rasy, jedné národnosti, jednoho jazyka, jednoho náboženství, jednoho pohlaví nad příslušníky jiné rasy, jiné národnosti, jiného jazyka, jiného náboženství nebo druhého pohlaví. V druhém článku probírá, která zásada rovnosti před zákonem projevuje se v jednotlivých ustanoveních československé ústavní listiny. Úvahy jeho z velké části obracejí se však jen k otázce rovnosti s hlediska národnostního, jsou v tom směru značně polemicky přístřeny a vybíhají v závěr, že zásada rovnosti po stránce národnostní může se státi účinnou

jen přiznáním subjektivních práv v tom směru jednotlivým národnostem jako kolektivitám. — Téže otázky věnován jest článek U. Scheunera: *Die Gleichheit vor dem Gesetz im tschechoslowakischen Verfassungsrecht* (str. 391—402). Autor obírá se výkladem §§ 106 a 128 ústavní listiny republiky Československé, v nichž jeví se mu zdůrazněny dvě vůdčí myšlenky: demokracie a ochrana menšin. Přihlíží v hojně míře k české odborné literatuře, dotýkající se této otázky, jež není ve svém názoru jednotná, a dospívá — ovšem v rozporu s názorem nejvyššího správního soudu — k závěru, že těmito ustanoveními založena jsou přímo veřejná subjektivní práva. Pokud jde o kontrolu dodržování těchto zásad ústavní listiny obyčejným zákonodárcem, shledává ovšem instituci ústavního soudu při jeho omezené iniciativě za nepostačující. — F. Sander: *Eine neue deutsche Darstellung des tschechoslowakischen Verfassungsrechtes* (str. 635—639). Navazuje na Adlerovu publikaci *Grundriss des tschechoslowakischen Verfassungsrechtes* (Liberec 1930), pojednává autor stručně o dvou otázkách ústavního práva československého, ohledně nichž rozcáhá se jeho názor částečně s názorem projeveným v uvedené publikaci. První z nich je výklad § 55 úst. list., z něhož vyvozuje autor nepřipustnost pouhých delegujících zákonů. Druhou otázkou je pak spor o to, zda president republiky je povinen přijmouti demisi vlády, jíž byla poslancekou sněmovnou vyslovena nedůvěra, či zda může místo toho rozpustiti sněmovnu. — O. Siegel: *Das internationale Arbeitsrecht im Blickfeld der Berichterstattung des Internationalen Arbeitsamtes* (str. 89—99). Článek skýtá přehled o mezinárodních úmluvách upravujících otázky sociálně-politické. — H. Singer: *Einige Worte zum Artikel 34 des italienischen Konkordats* (str. 143—151). Jde o vymezení kompetence mezi orgány církevními a státními v otázkách rozhodování o platnosti manželství a zrušení manželství nekonsumovaného, jakož i v záležitostech rozvodů od stolu a lože. — G. Tauberová: *Die rechtliche Stellung der Frau* (str. 364—373). Článek vychází z principu rovnosti obou pohlaví, proklamovaného v § 106 naší ústavní listiny, jež ovšem — ve shodě s panující naukou — vykládá restriktivně, a uvádí jednak případy přímého zásahu tohoto ustanovení ústavní listiny do našeho právního řádu, jednak případy, kde podle názoru autorčina platný právní stav vyžaduje změny ve smyslu zmíněného principu rovnosti. Z veřejného práva jsou to hlavně předpisy o domovském právu a státním občanství. — C. Zebo: *Das Ausweisungsrecht in der Tschechoslowakei* (str. 1—5). Článek jest výkladem § 11 česk. a mor. (§ 10 slezsk.) obecního zřízení o vyhošťovacím právu obcí, doprovobeným citací příslušné judikatury.

Prager Zeitschrift für Sozialversicherung. VII. (1931). Po stránce právní mají význam tyto články: J. Lippert: *Die Schaffung einer Sonderkrankenversicherung der Angestellten in höheren Diensten in der Tschechoslowakei* (str. 65—

70), zabývající se otázkou samostatného nemocenského pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách de lege ferenda, F. Czerny: Die österreichischen Gesetzentwürfe über Sozialrechts-Reform (str. 91—96) (jde o 4 parlamentně neprojednané osnovy zákonů: o právu pracovním, o sociálním pojištění dělníků, o sociálním pojištění zaměstnanců ve vyšších službách a o pojištění proti nezaměstnanosti), H. Korkisch: Das neue schweizerische Alters- und Hinterlassenenversicherungsgesetz (str. 143—149), N. Haanel: Hausgehilfen und Sozialversicherung in Deutschland (str. 237—245). — Názorný jest obsáhlý tabelární přehled, připojený ke krátkému úvodnímu článku Die Verbreitung der obligatorischen Invaliden-, Alters- und Hinterbliebenenversicherung in den einzelnen Staaten (str. 175—189). Podobný srovnávací přehled pozitivně-právní úpravy v oboru sociálního pojištění podává článek H. Schuchardta: Die Vereinheitlichung der Sozialversicherung im Auslande (str. 77—80).

Právník. LXX. (1931). Zd. Peška: Nové tendence při úpravě státního občanství (str. 137—143, 180—186). Autor podává obsah popřevratových zákonů o státním občanství ve Spojených státech amerických, Belgii, Rakousku, Francii a Jihoslavií. V závěru konstatuje, které nové myšlenky uplatňují se na tomto poli práva vnitrostátního, jež má tak úzký vztah k právu mezinárodnímu. Je to zejména snaha o vybudování samostatného státního občanství provdané ženy, jakož i větší respektování cizího zákonodárství za účelem odstranění případů dvojího státního občanství nebo apatridity. — M. Horka: Řízení před báňskými úřady a správní řízení (str. 425—433). Článek shrnuje zásady řízení před báňskými úřady, jichž pramenem je podle názoru autorova nejen obecný horní zákon a zákon č. 77/1871 ř. z. o zřízení a působnosti horních úřadů, nýbrž jakožto interní instrukce i nepublikované t. zv. prováděcí nařízení k hornímu zákonu z 25. IX. 1854 a konečně pak subsidierně i vládní nařízení č. 8/1928 ř. z. o správním řízení před úřady politickými. V řízení trestním přicházejí pak subsidierně v úvahu i všeobecné předpisy o trestním řízení administrativním. — J. Hora: Propachtování kinematografické licence (str. 457—475). Obsahem článku jsou úvahy o soukromoprávních důsledcích ustanovení § 9 min. nař. č. 191/1912 ř. z., jímž zakazuje se propachtování výkonu kinematografické licence, jakož i o obcházení tohoto zákazu v praxi. Úvodem řeší se otázka platnosti cit. min. nařízení, k níž autor odpovídá kladně. — J. Havelka: Modus při správních aktech (str. 489—504). Způsobem vyčerpávajícím obírá se autor institucí příkazu v právu správním. Podává jeho definici a vymezení proti výmince, pojednává o jeho přípustnosti a o jeho vlivu na správní akt, k němuž je připojen. V některých směrech razí si autor ve spleti různých názorů nauky vlastní cestu, tak zejména heslem, že čím těžší je vada, kterou je stížen příkaz, tím méně jest vadným příkazem ohrožen akt sám, a naopak. —

Otázkou své doby časovou obírá se článek Z. d. Pešky: In margine usnesení volebního soudu ve věci Perglerově (str. 274—282). — Rámec obvyklé recenze překročuje článek J. Havelky: Merklovo Obecné právo správní (str. 553—567), vybíhající v polemiku s některými názory projevenými v uvedeném Merklově díle. — Nepřímo dotýká se veřejného práva studie St. Dnistrjanského: Podstata hospodářského práva (str. 681—698), jež propaguje vytvoření další kategorie objektivního práva vedle práva soukromého a veřejného, totiž právo hospodářské. — Konečně bylo by ještě upozorniti na všeobecnou právní úvahu Z. d. Neubauera: Interpretace a aplikace práva v pojetí normativní teorie (str. 532—541).

Právní obzor. XIV. (1931). Z. d. Peška: Meziparlamentární unie o menšinové otázce (str. 33—37). Líčí se tu obsah resoluce usnesené v zasedání Meziparlamentární unie v červenci 1930 o rozšíření menšinových závazků na všechny státy a o úpravě řízení o stížnostech menšinových. — K. Laštovka: Může cizinec nabýti československého státního občanství jmenováním za státního úředníka v českých zemích? (str. 193—198). Jde o výklad poměru § 29 obč. zák. k čl. 3 býv. rak. stát. zákona č. 142/1867 ř. z. a úst. listině Československé republiky. Autor kloní se spíše k názoru, že § 29 obč. zák. je dosud platnou normou. — Fr. Vavřínek: Justice a správa (str. 417—426, 441—449). Autor líčí různé názory nauky na podstatu justice a správy, jejichž rozlišovací znaky tkví podle názoru nauky moderní jen v odlišné organisaci. — V stručné úvaze pojednává A. Ferényi: O disciplinárnom pokračovaní proti starostovi obce a členom obecnej rady na Slovensku (str. 134—135). — Přílohou tohoto časopisu jsou **Publikácie (Vestník) ministerstva pre sjednotenie zákonov a organizácie správy.** Práva správního týká se článek A. Honse: K připravované revisi živnostenských zákonů (str. 126 a n., 143 a n., 176 a n., 223 a n., 239 a n.). Po historicko-právním úvodě podává autor přehled odchylek platného práva živnostenského v zemích České a Moravskoslezské na jedné straně a v zemích Slovenské a Podkarpatoruské na druhé straně, vypočítává případy zásahů jiných právních norem popřevratových do materie živnostenského řádu (zákona) a probírá pak jednotlivé zásadní otázky, s nimiž nový jednotný živnostenský zákon se bude musiti vypořádati (definice živnosti, poměr malovýroby k výrobě tovární, rozsah živnostenských práv, rozdělení živností a j.).

Průdy. XV. (1931). Bylo by uvéstí článek K. Peška: Nedostatky organizačního systému a riadneho chodu verejnej správy na Slovensku (str. 31—38, 95—101), v němž se navrhuje jednak vyřešiti osobní stránku veřejné správy na Slovensku vhodnou dislokací a stabilisací úřednictva, jeho odpolitování a účinnějším dozorem,

jednak decentralisovati zemskou správu na Slovensku zřízením expozitur zemského úřadu.

Richterzeitung. XIII. (1931). Otázek správního práva dotýkají se — a to ještě jen nepřímo — toliko tyto články: O. Meister: *Gewerbsmäßigkeit und Gewerbebefugnis* (str. 59—61) a A. Langer: *Die Entlohnung unzulässiger Überstunden* (str. 230—232 a 249—251).

Samosprávná korespondence. IV. (1931). Obsahuje řadu drobnějších, z větší části anonymních článků všímajících si otázek obecní samosprávy, z nichž bylo by uvést alespoň tyto: J. Flögel: *O zásadách platových úprav pro obecní a okresní úředníky* (str. 52—56), a Fr. Kliment: *Jak provedu obecní volby* (str. 97—112 a 113—116).

Sborník věd právních a státních. XXXI. (1931). J. Hoetzel: *K výkladu zákona 217/25 Sb.* (str. 445—495). Článek je dozvukem ve veřejnosti známých sporů, točících se kolem ustanovení § 4 zákona č. 217/1925 Sb. z. a n. (Hoetzel, Hora-Horák). Autor vypořádává se ve svých podrobných vývodech, místy polemicky zahrocených, se všemi námitkami Horákovými proti ústavnosti a vhodnosti zmíněného ustanovení, jímž přiznáno nejvyššímu správnímu soudu oprávnění rozhodnouti v určitém případě kompetenční konflikt mezi ním a řádnými soudy. Dokumentární ceny dostává se článku otištěním dobrozdání znalců, vyžádaného ústavně-právním výborem senátu, a otištěním posudku nejvyššího soudu o této otázce při příležitosti předběžného jednání o osnově zákona o rozhodování sporů o příslušnost. — J. Hoffmann: *Forma organizačních úkonů podle ústavní listiny republiky Československé* (str. 87—120, 177—203). V první části této úvahy zjišťuje se stanovisko nauky německé, francouzské a rakouské k otázce, zda »moc organizační«, záležející v zřizování příslušných orgánů pro jednotlivé úkony správní resp. soudní a příkazování jim oboru působnosti, patří do oboru moci zákonodárné, či do oboru moci výkonné. Při tom bylo ovšem třeba přihlídnouti i k legislativě a praxi v této věci ve zmíněných státech. Závěr vyznívá ve prospěch moci výkonné. V druhé části obírá se pak autor pozitivní úpravou této otázky v právu československém. Za tím účelem vykládá podrobně ustanovení §§ 85, 89, 90, 91 a 94 ústavní listiny, v nichž jest třeba hledati sedes materiae. Dospívá k závěru, že v našem právním řádu byla sice zajištěna moci zákonodárné supremacie v oboru úkonů organizačních, že však moci nařizovací bylo přes to ponecháno dosti široké pole činnosti v tom směru, a to na př. i pokud jde o úpravu kompetence ministerstev. Ve věci posléze zmíněné rozchází se tudíž s názorem II. sjezdu československých právníků, proti němuž snesena jest v článku též řada argumentů. — V. Kalousek: *Bibliografie literatury čsl. práva ústavního* (str. 121—155). Jde o prvou zcela úplnou bibliografii z to-

hoto oboru našeho pozitivního práva, a to od převratu až do konce roku 1930. Bibliografie ta skládá se ze dvou částí: v první jsou uvedeny samostatné publikace, jakož i jednotlivé články obsažené v samostatných publikacích, v druhé pak články v odborných časopisech. V obou částech uvedena jsou pojednání v abecedním pořádku autorů. K tomu druží se ještě věcný rejstřík, sestavený k pojednáním zařazeným do obou částí, a to podle jednotlivých otázek ústavního práva. Toto uspořádání i pečlivá citace zařazených pojednání zabezpečuje rychlou orientaci i snadnou použitelnost této bibliografie.

Sociologická revue. II. (1931). Z d. Peška: K definici státu a práva (str. 38—49). Autor ve své studii, jež je označena jako náčrtek většího díla, obírá se historickým vývojem pojmu »suverenity«. Reklamuje tento pojem pro právo vnitrostátní, doporučuje nahradit jej pro obor práva mezinárodního označením »nezávislost«. Poukazuje na to, jak obsah slova »suverenita« se průběhem doby měnil. S hlediska moderních názorů znamená podle něho suverenita nezávislost právního řádu na vnějších vlivech, tedy metodologickou pomůcku pro výklad pozitivního práva.

Soudcovské listy. XII. (1931). Otázky vymezení kompetence soudů vůči úřadům politickým dotýká se článek J. Mikoly: Do které hodnoty jest lesní krádež přestupkem na Slovensku a Podkarpatské Rusi (600 nebo 60 Kč)? Jde o výklad poměru zákona č. 31/1929 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňují trestní zákony a trestní řády, k býv. uh. lesnímu zákonu (zák. čl. XXXI/1879). Se závěrem článku, že »soud nejsprávněji postupuje, rozhoduje-li (v nedostatku nového zákona) v době, kdy dřívější zákon jest již zastaralý, podle (jemu již známého) úmyslu zákonodárce«, ovšem sotva bude většina právnického světa souhlasiti.

Spořitelní obzor. XXX. (1931). Na rozhraní práva soukromého a práva veřejného pohybuje se studie J. Říhy: Právní povaha a zákonné náležitosti spořitelní knížky (str. 108—111). — Dále zaujímá se v tomto časopisu stanovisko k některým osnovám zákonů v té době aktuelním. Z nich bylo by uvést zejména článek L. Eisnera: Osnova zákona o úvěrové pomoci zemědělství (str. 163—165).

Statistický obzor. XII. (1931). Otázkou jazykového práva zabývá se úvaha F. Weyra: Právní povaha statistických dotazníků s hlediska platného práva jazykového (str. 1—13). Jde tu o dobrozdání podané k vyzvání Státního úřadu statistického, jemuž předcházela výměna úředních přepisů mezi Statistickým úřadem hlavního města Prahy, Státním úřadem statistickým a presidiem rady a magistrátu hlavního města Prahy, kteréžto dokumenty jsou v příloze článku otištěny. Autor ve svém dobrozdání jednak polemizuje s vývody uvedených orgánů hlav. města Prahy, jednak připojuje povšechný rozbor československého

jazykového práva. Je toho názoru, že toliko v případech, kdy strana se obrací sama na úřad, je povinna použití jazyka státního, pokud není dán předpoklad použití jazyka menšinového pro toto podání podle platných jazykových předpisů. Státní úřad statistický je však oprávněn k zajištění co největší přesnosti a rychlosti své práce použitím pro příslušníky jazykových menšin dotazníků v jazyku té které menšiny bez ohledu na počet příslušníků jazykové menšiny v tom kterém soudním okresu (tedy v obvodu hlav města Prahy i dotazníků německých). — S vývody právě uvedeného článku polemizuje V. Joachim: Právní povaha statistických dotazníků s hlediska platného práva jazykového (str. 559). Hájí názor, že i při rozesílání statistických dotazníků jde o výkon imperia, o úřadování Státního úřadu statistického, který musí ve stycích s občanstvem používat jazyka podle platných jazykových předpisů. — Žurnalistickými i jinými veřejnými projevy, jež předcházely vydání vládního nařízení č. 86/1930 Sb. z. a n., o sčítání lidu v roce 1930, a jež ovlivňovaly úpravu jeho § 21 o zjišťování národnosti, zabývá se článek A. Böháče: Národnost při druhém sčítání lidu (str. 14—30).

Veřejná správa. I. (1931). Tento nový právnický časopis, věnovaný výhradně správnímu právu, (s podtitulem »časopis pro správní právo a správní vědu«) chce podle úvodu redakce kráčet ve stopách Správního obzoru, který vycházel za redakce univ. profesora Dr. Hoetzla v letech 1909—1919. Bohatý obsah prvního ročníku dosvědčuje zájem o pěstování tohoto oboru právnické nauky, při čemž náležitě přihlíženo k potřebám administrativní praxe. Ježto jest vlastně třeba reprodukovati celý obsah tohoto časopisu, musíme omeziti se jen na stručné vylíčení jednotlivých článků, jež uvádíme v pořadu chronologickém: K. Laštovka: Mimořádné opravné prostředky v řízení správním (str. 5—11). Líčí se tu rozdíly v úpravě institucí navrácení v předešlý stav a obnovy jednak podle zák. čl. XX/1901, jednak podle vlád. nař. č. 8/1928 Sb. z. a n. — B. Štědrý: Odvolací právo společenstev živnostenských, přihléda jíc též k novému řízení správnímu (str. 12—18). Autor vypočítává případy odvolání živnostenských společenstev a uvádí formální předpisy pro ně platné, ať již vyplývají z živnostenského řádu (zákona), či z vládního nařízení o správním řízení. — B. Kučera: Ku problému správního práva mezinárodního (str. 19—23, 99—102, 133—138). Pojem mezinárodního práva soukromého vůči veřejnému právu mezinárodnímu je v literatuře již vyhraněn. Méně již zabývala se nauka další klasifikací kolisních norem: na mezinárodní právo soukromé v užším slova smyslu, na mezinárodní právo správní atd. Pojem mezinárodního práva správního je namnoze v nauce směřován nesprávně (Borsi) s právem cizineckým. Autor koriguje tyto názory a vytýká dále rozdíly mezinárodního práva správního vůči mezinárodnímu právu soukromému v užším slova smyslu. — R. Bébr: Příspěvek k řešení otázky právní povahy veřejných nemocnic v Československé republice (str. 53—60). Po vylíčení právní-

ho stavu *de lege lata*, rozdílného v Čechách, v zemi Moravskoslezské a v obou zemích ostatních, doporučuje se tu *de lege ferenda* unifikace podle vzoru úpravy v zemi české. — V. Joachim: Nová úprava hospodářství obecního a okresního (str. 61—71). Ve třech oddílech: o hospodářství obecním, o hospodářství místních školních obcí a o hospodářství okresním, podává se soustavný přehled ustanovení zákona č. 169/1930 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňuje zákon č. 77/1927 Sb. z. a n., o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy. — J. Podobský: Kdy trvá pojistná povinnost podle zákona o sociálním pojištění č. 221/1924 (184/1928)? (str. 93—98, 139—144). Úvaha vyznívá v závěr, že pro trvání pojistné povinnosti podle zmíněného zákona jest klásti na roveň poměru pracovnímu nebo služebnímu dobu, za kterou zaměstnanec má nárok na mzdu, a to i když pracovní (služební) poměr již netrvá, pokud v této době nenastal pojistný případ nebo pojištěnec nebyl přihlášen jiným zaměstnavatelem. Obvyklé pracovní přestávky se nepokládají za přerušení výkonu prací nebo služeb, avšak pojistná povinnost zanikne též při pouhém mimořádném přerušení výkonu prací nebo služeb bez nároku na mzdu. — J. Kliment: K fikci vyřízení zejména podle zákona č. 169/30 Sb. z. a n. (str. 103—107). V článku samém i v doslovu redakce časopisu (V. Joachim) k němu probírají se právní důsledky ustanovení § 3 cit. zákona (t. zv. třetí finanční novely obecní) o fikci příznivého vyřízení při povolování obecních přírážek. Autor i redaktor rozcházejí se v podstatě jen v názoru na postup nejvyššího správního soudu při stížnosti v této věci podané. — J. Danek: O rychlosti jízdy motorovými vozidly, stíhání nedovolené rychlosti a o zákazu dopravy osob nákladními automobily (str. 145—149). Jde o vylíčení právního stavu v zmíněných směrech před účinností vládního nařízení č. 107/1932 Sb. z. a n. Pro srovnání vylíčena stručně i právní úprava maximální rychlosti jízdy motorovými vozidly ve Francii, Německu a v Rakousku. — J. Uhlíř: Vyvlastnění podle práva československého (str. 150—157, 212—215, 237—249, 285—292). Po stručných všeobecných úvahách přechází autor k výpočtu jednotlivých případů vyvlastnění podle našeho právního řádu — ať v historických zemích či na Slovensku a v Podk. Rusi, — při čemž uvádí jak příslušný předpis materiálně-právní, tak i úpravu úřední příslušnosti. Ku konci obírá se některými případy sporné povahy nebo platnosti a zmiňuje se stručně o případech *impropriate*. — E. Hexner: Poznámky k služobným příkazom podľa § 22 služobnej pragmatiky (str. 173—191). Autor obírá se otázkami, jež v praxi nečiní sice větších potíží, jež však s hlediska *theorie* jsou značně obtížné. Jde o definici pojmů »služební příkaz« a »služební poslušnost« a o vymezení práva, po případě povinnosti úředního orgánu zkoumati právní platnost a zákonnost služebního příkazu. — O. Holdík: Příspěvek k výkladu čl. 8 zákona o organizaci politické správy (str. 192—204). Jde o dvě sporné otázky, a to: 1. zda vyloučení

dalšího instančního postupu z rozhodnutí zemského úřadu jako odvolacího týká se i případů, kdy odvolání k zemskému úřadu bylo podáno proti výroku jiného úřadu nebo orgánu než úřadu okresního, a 2. zda vyloučení odvolání ve věcech bagatelních vztahuje se jak na případy dvoustranné, tak i na případy jednostranné jurisdikce politických úřadů. Autor k oběma těmto otázkám odpovídá po patřičném odůvodnění kladně. — V. Chalupný: O jazyku příloh ve správním řízení (str. 204—211). Otázka tato musí býti řešena jednak s hlediska samotného zákona jazykového, jednak s hlediska jazykového nařízení, pokud jde o úřady, orgány atd., pro něž toto nařízení platí. V posledním případě jde o výklad ustanovení čl. 7 zmíněného nařízení. Autor poukazuje na jeho praktické důsledky a obírá se nálezem nejv. správního soudu č. 7177 Boh. adm., který se vyslovil proti povinnosti strany opatřiti ověření překladu příloh. — K. Peřko: Prípustnosť opravných prostriedkov do formálnych rozhodnutí zemských a okresných orgánov a do rozhodnutí a opatrení týchže vôbec (str. 293—298). Autor dovozuje, že proti rozhodnutím a opatřením orgánů zemské a okresní samosprávy není přípustno odvolání, leč v případech v zákoně taxativně uvedených. Neuznává též přípustnost opravného prostředku proti výroku zemského presidenta nebo okresního hejtmana, jímž se odvolání proti usnesení orgánu samosprávy jím zastupované jako nepřipustné odmítá. Konečně má autor za to, že i pro řízení před orgány zemské a okresní samosprávy platí předpisy vládního nař. č. 8/1928 Sb. z. a n. — J. Sekáč: Či môže byť členom zemského zastupiteľstva člen obecného zastupiteľstva miest so sriadeným magistrátom Bratislavy a Košíc? (str. 325—328). K této otázce odpovídá autor po argumentaci per analogiam z ustanovení §§ 6 a 62 zákona č. 126/1927 Sb. z. a n. záporně. — J. Procházk: Okresní úřady jako labské plavební soudy (str. 328—334). Článek líčí historický vývoj a organizaci těchto veřejných orgánů, jež jsou zakotveny jak v předpisech práva vnitrostátního, tak i v předpisech práva mezinárodního. Dále pojednává se tu o jejich příslušnosti a o řízení před nimi. — J. Hoffmann: Má farní chudinský ústav právnickou osobnost? (str. 335—338). Po historickém vyličení vzniku této instituce uvádí autor důvody, jež mluví pro to, že farní chudinské ústavy mají právnickou osobnost. Svou nynější organizací blíží se spíše typu nadace, třebaže vznikly vlastně na podkladě korporacním. — L. Novák: Pojem bydlisté podle zákona č. 663/1919 (str. 339—341). Autor uvádí důvody, jež mluví proti konstantní judikatuře volebního soudu, který při výkladu tohoto pojmu operuje § 66 jur. normy. — Š. Nabák: Poznámky k služebním povinnostem státních obvodních a obecních (městských) lékařů (str. 342—344). V článku tom řeší se otázka, zda státní obvodní (obecní) lékař má povinnost léčiti bezplatně i takové chudé nemocné, kteří jsou v t. zv. uzavřeném chudinském zaopatření (chudobinci a pod.). Odpověď zní kladně. — J. Novák:

Dispens od vysvědčení o způsobilosti k sňatku (str. 365—375). Vzhledem k různému právnímu podkladu pojednává se tu zvláště o způsobilosti cizozemců k uzavření sňatku v Československu v oblasti býv. rak. právního řádu a o této jejich způsobilosti v oblasti býv. uh. právního řádu, t. j. na Slovensku a v Podk. Rusi. S tím souvisí ovšem úzce otázka případné dispense od formální náležitosti, kterou je předložení vysvědčení o způsobilosti k sňatku. Autor zakládá tedy svou studii na širší basi, než by nadpis její ukazoval. Na zmíněnou formální stránku věci omezuje se toliko při pojednávání o vysvědčeních tuzemců, jimiž má býti prokázána jejich způsobilost k sňatku v cizině. — J. Fišer: K otázce, zda je slučitelné členství v zastupitelstvech měst s vlastním statutem (se zřízeným magistrátem) a členství v zemských zastupitelstvech (str. 376—384). Po obšírných vývodech, hodnotících význam § 87 ústavní listiny a příslušných ustanovení zákona č. 126/1927 Sb. z. a n. (§§ 5, 6, 61 a 62) pro řešení této otázky, dospívá autor k závěru, že členství v obecním zastupitelstvu města s vlastním statutem nebo se zřízeným magistrátem jest slučitelné s členstvím v zemském zastupitelstvu, není však slučitelné s členstvím v zemském výboru. — Bohatý obsah I. ročníku tohoto časopisu, který se tak slibně uvedl, doplněn je řadou drobných úvah, z nichž uvádíme: Udělování státního občanství v USA. (str. 166), Čo znamená výraz »povolí« (str. 167), Správné úrady a sůdy (str. 168), Knihovnická kvalifikace ve státní službě (str. 299), jakož i rozборы některých nálezů nejvyššího správního soudu a rozhodnutí nejvyššího soudu (str. 31, 76, 107, 250, 344, 385, 387 a 389). Stálou kvartální rubrikou je přehled zákonů, nařízení a vyhlášek, publikovaných v uplynulém období ve Sbírce zákonů a nařízení, pokud se týkají veřejné správy s výjimkou státní správy finanční. Dále je tu vedle stále hlídky nálezů nejvyššího správního soudu i přehled rozhodnutí nejvyššího soudu ve věcech civilních i trestních, jež se týkají práva ústavního a správního (str. 216, 274 a 304).

Věstník českého zemského ústředí obcí, měst a okresů v Praze. II. (1931). O. Klapka: Stát a samospráva (str. 4—5). Článek obsahuje stručný přehled poměru státu k samosprávě v Itálii, Francii, Prusku a Anglii. — V článku téhož autora Účty místní školní rady (str. 13—14) jedná se stručně o zásadách platných pro hospodaření školních obcí. — F. Schlée: Zrušení a změna právoplatného rozhodnutí politických úřadů (str. 14—15, 26—27). Autor obírá se jednak institucí zrušení nebo změny právoplatného rozhodnutí z moci úřední podle § 83 vlád. nař. č. 8/1928 Sb. z. a n. o správním řízení, jednak institucí obnovy řízení podle §§ 86 a násl. — J. Flögel: O zásadách platových úprav pro obecní a okresní úředníky (str. 28—32). V článku pojednává se o vývoji platových úprav samosprávných úředníků, o úpravě podle zákonů č. 443 a 444/1919 Sb. z. a n. a konečně o vlivu zákona č. 103/1926 Sb. z. a n. na úpravu této otázky. — V rubrice

»Z praxe a pro praxi« odpovídá se na četné dotazy o otázkách z oboru samosprávy obecní a okresní.

Věstník československých měst a obcí. XIX. (1931). Výkladem § 37 obec. zř. česk. obírá se článek F. Schlée-ho: Ručení obce za škody, způsobené opominutím povinností při výkonu místní policie (str. 40—43). — Dotazům z oboru samosprávy obecní věnována je stálá rubrika »Z praxe a pro praxi«.

Věstník hlavního města Prahy. XXXVIII. (1931). J. Hudec: Spor odborníků s právníky ve veřejné správě (str. 293—294, 349—351, 393—396, 489—491, 602—603). Po fingované diskusi právníka s technikem a lékařem dospívá autor k závěru, že právníci v normálně a přirozeně se vyvíjejících společenských poměrech jsou a budou vždy nejdůležitější složkou veřejného života, neboť právo je sama základna, na níž celá moderní společnost stojí a bude stát. — J. Plch: Dosah schvalovací pravomoci dohlédacího úřadu vůči systemisaci obecních zaměstnanců (str. 1001—1003). Podle názoru autorova je schvalovací oprávnění dozorčího úřadu omezeno jen na přezkoumání, zda úprava služebních požitků nepřekročuje hranice, dané takové úpravě v § 212 platového zákona č. 103/1926 Sb. z. a n. — V. Rotnágl: Odpovědnost obce za komunikační závady (str. 1113—1114). Jde o výklad příslušných materiálně-právních ustanovení obec. zřízení česk. (§§ 28 a 36) i ustanovení formálně-právních (§ 37). Dále mluví se tu o pojištění obcí proti následkům této právní odpovědnosti.

Věstník spolku ministerských úředníků konceptní služby v Praze. VI. (1931). V. Pártl: Ústřední spolková správa USA. a technika její služby (seš. 1.—2., str. 4—21). V článku pojednává se nejprve povšechně o organizaci ústřední spolkové správy ve Spojených státech amerických, přechází se pak k vylíčení právního postavení úřednictva a konečně uvádějí se některé poznatky z vnitřního chodu služby. V posléze zmíněném směru vytýká autor zejména některé vůdčí zásady, na nichž spočívá technika úřadování.

Věstník ministerstva průmyslu, obchodu a živností. XII. (1931). Otázkami právními obírají se tyto články: E. Kusý-Důbrav: Význam zákona o podpoře zahraničního obchodu (str. 596—601). Článek obsahuje výklad ustanovení zákona č. 121/1931 Sb. z. a n. a prováděcího nařízení č. 158/1931 Sb. z. a n. a vylíčení jejich praktických důsledků. — J. Piskáček: Mezinárodní organizace práce (str. 182—199). Uvádějí se tu — s podstatným vylíčením obsahu — nejprve úmluvy přijaté mezinárodními konferencemi práce, jež Československo již ratifikovalo, dále pak úmluvy, jež nebyly dosud se strany Československa ratifikovány. U obou druhů úmluv uvádí se zároveň stav našeho vnitrostátního zákonodárství. Dobrý přehled o rozsahu platnosti těchto úmluv skýtá tabulka, v níž vyznačen je stav ratifikační těchto úmluv

z konce roku 1930 podle jednotlivých států. Doplňkem vypočítávají se i doporučení přijatá mezinárodními konferencemi práce, a to opět s uvedením jejich obsahu. — V článku: Snahy o reformu sociálního zákonodárství v Rakousku (str. 668—674) líčí týž autor pokusy rakouské vlády z roku 1931 o novou legislativní úpravu: 1. pracovního práva, 2. pojištění proti nezaměstnanosti, 3. dělnického pojištění a 4. pojištění zřízenců. Seznamuje nás podrobně též s obsahem těchto zákonných osnov, k jichž ústavnímu projednání však pro odpor veřejnosti nedošlo. — G. Riedler: Niečo o rozsahu starých hostinských a výčapnických oprávnění (str. 766—767). Jde o výklad § 10 zák. čl. XVII/1884 s hlediska nové specifikace oprávnění živnosti hostinské a výčepní v § 23 živn. zákona č. 259/1924 Sb. z. a n. — K. Skála: Pařížská unijní smlouva na ochranu živnostenského vlastnictví a její vnitrostátní provedení v Československu (str. 364—368, 404—407). Látku v nadpise vystiženou rozdělil autor do čtyř kapitol. V první pojednává o právu patentním, v druhé o právu vzorovém, v třetí o právu známkovém a ve čtvrté o nekalé soutěži. Předeselán je společný úvod o poměru československého právního řádu ke zmíněné mezinárodní smlouvě, revidované posléze v r. 1925 v Haagu. Hlavním obsahem článku je vylíčení, v kterých směrech bude třeba příslušné vnitrostátní předpisy novelovat. K této novelisaci zatím již došlo a nové normy publikovány jsou v částce 5. Sb. z. a n. z r. 1933. — V článku J. Brejchy: Na okraj revise živnostenského řádu (str. 57—61, 601—602) pokračuje se v líčení postupu při přípravných legislativních pracích na osnově nového jednotného živnostenského řádu.

Všehrd. XIII. (1931). F. Čáda: Kandidát. (Poznámka o právu na titul.) (str. 76—79). Jde o akademické zkratky JUC., MUC. a pod. Autor po rozboru právní stránky věci dochází k závěru, že nejsou titulem v právním smyslu. — B. Černý: Ústava republiky španělské (str. 317—330). Článek obsahuje vylíčení nové ústavy španělské. — J. Kubálek: Uliční policie (str. 225—234). V článku vymezuje se nejprve pojem uliční policie, na to přechází se k vylíčení právního základu pražské uliční policie a konečně probírá se nový pražský uliční řád z r. 1931. Autor nepokládá za zákonitě zmocnění polic. ředitelství k samovolné změně některých ustanovení uličního řádu. Konečně poukazuje na to, že nový pražský uliční řád příliš drží se svého vzoru: berlínského uličního řádu. — J. Markov: Nová jugoslávská ústava (str. 10—15, 36—41). Popisuje se tu nová jugoslávská ústava z 3. září 1931. — J. Reichert: O právních poměrech vnitrozemské plavby (str. 41—46, 79—83). Článek po stručném vylíčení vývoje právní úpravy plavby vnitrozemské, zejména na mezinárodních řekách, zabývá se konvencemi, podepsanými na mezinárodní konferenci pro sjednocení říčního práva v Ženevě 1930. — F. Weyr: Idea evropské unie (str. 1—9, 33—35). Článek, zamýšlený jako přednáška, glosuje známý Briandův projekt evropské unie. Autor zaujímá k této myšlence postoj kladný,

vysvětluje její podstatu s hlediska práva státního. — Rámeček práva veřejného přesahují články J. Virsík: Formálna definícia práva (str. 125—128) a Teleologický princíp a normatívna teória (str. 234—238).

Der Weg. III. (1931). J. Schreitter: Zum neuen Gemeindefinanzgesetz (str. 106—111). Jde o poznámky k zákonu č. 169/1920 Sb. z. a n., kterým se mění a doplňuje zákon č. 77/1927 Sb. z. a n. o nové úpravě finančního hospodářství svazků územní samosprávy. — J. Tzöbl: Aufhebung des Wiener Studentenrechtes (str. 457—459). Článek komentuje nepříznivě rozhodnutí ústavního soudu rakouského, jímž byla za nezákonnou prohlášena vyhláška akademického senátu vídeňské university o studentské samosprávě na podkladě nacionálních.

Zahraněční politika. X. (1931). Mezinárodní práva týkají se tyto články: B. Kučera: Ideové směry ve vývoji mezinárodního společenství (str. 312—326, 453—464, 599—615, 725—740). Po úvodních poznámkách, v nichž poukazuje se na obdobu ve vývoji úpravy vztahů mezi státy s vývojem úpravy vzájemných poměrů subjektů uvnitř států, líčí se nejprve stav mezinárodního právního společenství ve starověku, pak základy, na nichž spočívalo mezinárodní právní společenství ve středověku a na počátku novověku, dále novodobá koncepce mezinárodního právního společenství od míru Westfálského až do světové války, konečně pak poválečné snahy o prohloubení organizace mezinárodního právního společenství, jež jeví se jak v instituci Společnosti národů, tak i v paktu Briand-Kelloggově. Vyspělost mezinárodního právního společenství jest třeba měřiti podle formy prostředků sloužících řešení sporů mezi jednotlivými jeho členy. V tom směru jde vývoj v právu mezinárodním stejně jako v právu vnitrostátním od formy svépomoci až k formě pomoci společenství (ať již státního či mezinárodního). — M. Polák: Mezinárodní právní statut papežův po lateránských smlouvách 1929 (str. 183—188). Autor poukazuje na zvláštní povahu nového státu Vatikánského v ohledu mezinárodním i vnitrostátním, již nelze dobře srovnávat s právní povahou jiných států. — A. Srba: Monopol zahraničního obchodu ve smlouvách s SSSR. (str. 1067—1072). V článku poukazuje se na zvláštní charakter obchodních smluv uzavíraných se SSSR. v důsledku monopolního výkonu zahraničního obchodu v SSSR. státem. — B. Szalatnay: Sjednocení pravidel o mezinárodní letecké dopravě (str. 1062—1067, 1157—1163). V úvodě líčí autor první reglementaci letectví, jež se dala normami vnitrostátními. První pokus o úpravu mezinárodní lze spatřovati v pařížské konvenci z roku 1919, jež však obírá se jen veřejnoprávními otázkami letectví. Otázky soukromoprávní, tedy v podstatě vlastně právní úprava letecké dopravy, dostaly se k diskusi na fóru mezinárodním až v roce 1923. Výsledkem těchto snah je pak Varšavská úmluva o sjednocení ně-

kterých pravidel o mezinárodní letecké dopravě z roku 1929, jejímž obsahem se autor dále zabývá. — Z oboru práva církevního bylo by uvéstí článek A. Fuchse: *Jmenování biskupů* (str. 1120—1125). Ostatní obsah tohoto ročníku jest povahy mezinárodně-politické a národohospodářské.

Zeitschrift für Kommunalverwaltung. XI. (1931). Vedle stálých rubrik, v nichž přihlíží se ku potřebám praxe a k judikatuře v oboru samosprávy obecní a okresní, zabývá se i řada článků právními otázkami z tohoto oboru. Z nich bylo by uvéstí zejména tyto: J. Schreitter: *Die Gemeindeforschläge zur Hauszinssteuer* (str. 227—230), W. Beck-Mannagetta: *Arbeitslosigkeit-Armenversorgung* (str. 263—269), R. S.: *Die Entwicklung der Gemeindefinanzen* (str. 305—310), J. Schreitter: *Der drohende Zugriff auf die Substanz des Gemeindevermögens* (str. 329—332), N. Koberg: *Arbeitslosigkeit-Armenversorgung* (str. 447—450), L. Epstein: *Zur Abänderung des Gesetzes über die ständigen Wählerverzeichnisse* (str. 591—594), W. Beck-Mannagetta: *Die Ausbildung der Kommunalbeamten in der Tschechoslowakei* (str. 745—758), E. Hoyer: *Die Deckung der Isolierungskosten im Epidemieverfahren* (str. 754—766) s dodatkem téhož autora (str. 1018—1019), V. Frank: *Verzugs- und Vergütungszinsen von Gemeindeumlagen* (str. 1162—1167), E. Prochaska: *Ist Gemeingebrauch an öffentlichen Wegen Gegenstand privatrechtlichen Besitzschutzes?* (str. 1204—1207), L. Epstein: *Selbstverwaltung und Vereinstätigkeit* (str. 1319—1322). Jak patrno, jde vesměs o drobnější články, jichž obsah je zřejmý již z jejich nadpisů.

I z **denního tisku** v roce 1931 lze vytěžit řadu článků právnických, obírajících se aktuálními otázkami práva ústavního, správního nebo mezinárodního. Bylo lze přihlížeti ovšem jen k význačnějším denníkům, většinou pražským. Z těchto článků zasluhují zmínky zvláště tyto:

F. Weyr: *Nedodělky naší ústavní listiny (Lidové Noviny z 1. I. 1931)*. Vypočítává případy, kde naše ústavní listina odkazuje na úpravu určitých otázek zvláštními zákony a kde k vydání těchto zákonů dosud nedošlo. — Na tento článek navazuje pak úvaha F. Adlera: *Unerfüllte Versprechen der Verfassung (Bohemia z 10. I. 1931)*.

V *Lidových Novinách* (ze 7.—15. I. 1931) uveřejnil J. Stránský řadu článků, v nichž dotýká se některých nechvalných zjevů v naší parlamentní praxi. Články ty nesou přiléhavé tituly: *O obnovu parlamentarismu* (shledává důvody úpadku parlamentarismu u nás), *Parlamentní kázeň* (mluví proti stranické kázni, která nastupuje místo kázně parlamentní), *Sněmovní presence* (jedná v předpisech o pre-

senci na schůzích plenárních a výborových a o jejich obcházení), Voda stojí a řeč se čte (poukazuje na nešvar čtení rečí v parlamentě a odchylování se od předmětu jednání), Poslanec intervenuje (kritikuje nedodržování ustanovení ústavní listiny o zákazu intervencí členů Národního shromáždění), Poslanec je nedotknutelný (jedná o imunitě členů Národního shromáždění), Mrtvě narozený výbor (míněn je výbor inkompatibilní), Kde je úsporná komise? (plaiduje pro uvedení v život této parlamentní komise, jež od svého založení v roce 1921 zůstala vlastně jen na papíře).

Spor o Perglerovo státní občanství vyvolal řadu článků, jež obíraly se touto otázkou a v souvislosti s tím s otázkami vízícími se k úpravě nabytí a ztráty státního občanství československého. Z nich bylo by uvést zejména (v chronologickém pořadu) stanoviska E. Weiße, Fr. Wien-Claudihho a Fr. Adlera pod souborným názvem Perglers Staatsbürgerschaft (Prager Tagblatt z 10. III. 1931), dále pak: R. Schranil: Fall Pergler und die Folgen (Prager Tagblatt z 11. III. 1931), Fr. Weyr: Fall Pergler und die Folgen (Prager Tagblatt z 12. III. 1931), J. Hoetzel: Perglerův případ (Národní Politika z 12. III. 1931), R. Dominik: Nabývá se státní občanství jmenováním do veřejných služeb? (Národní Politika ze 17. III. 1931), O. Sommer: K právní stránce Perglerova případu (Lidové Noviny z 18. III. 1931), J. Nebesář: K případu Perglerovu (Národní Osvobození z 19. III. 1931).

Otázkou ochrany menšin v právu mezinárodním zabývá se v Bohemii (ze 16. I. 1931) V. Böhmert v článku Der polnische Minderheitenvertrag (Die Rechtsfolgen einer Verletzung).

V článku Rechtsangleichung (Prager Presse z 19. II. 1931) poukazuje Fr. Weyr na různé důvody jež vedou k připodobňování právních řádů různých států. Jde buď o důvody povahy politické (mezi Rakouskem a Německem) nebo o důvody povahy hospodářské (společné zásady práva směnečného) nebo o kopírování shodného ustanovení jednoho právního řádu jiným (za příklad uvedena ústavní reforma v Rakousku z roku 1929, jež sáhla v některých směrech k vzorům ústavy československé) nebo konečně o diktování stejné vnitrostátní úpravy v různých státech mezinárodními úmluvami.

Fr. Adler: Verfehlte Begründung (Bohemia z 11. III. 1931). Článek poukazuje na nepřesné odůvodnění iniciativního návrhu poslaneckého na zrušení ustanovení ve spolkovém zákoně z roku 1867 o politických spolcích. Zmíněný návrh žádá totiž zrušení těchto ustanovení zejména proto, že zakazují ženám účast v politických spolcích. Autor poukazuje na to, že podle souhlasného názoru nauky je toto ustanovení zrušeno již samou ústavní listinou (§ 106).

V Lidových Novinách (z 22. V. 1931) označuje se v anonymním článku O mezení trampingu vyhláška českého zemského presidenta vydaná

v této věci dne 9. dubna 1931 za nezákonnou a uvádějí se právní argumenty pro toto tvrzení.

V Lidových Listech (z 15. VII. 1931) otištěn je pod názvem Rumunský návrh zákona o kontrole jmění státních zaměstnanců výtah z osnovy zákona, který měl čeliti úplatkářství.

J. Havelka: Poslušnost státního úředníka vůči služebním příkazům (Národní Politika z 13. VIII. 1931). V článku uvádějí a rozbírají se ustanovení ústavní listiny a služební pragmatiky, jež v této věci přicházejí v úvahu.

V článku Jazyková práva cizinců v Československé republice (Národní Politika z 15. VIII. 1931) pojednává se pod šifrou »Spectator« o známém rozporu v názorech našeho nejvyššího soudu a našeho nejvyššího správního soudu na tuto otázku. Autor uvádí důvody pro názor nejvyššího soudu, jenž staví se zamítavě k otázce přiznání jazykových práv cizincům ve stejné míře jako státním občanům československým menšinového jazyka.

V anonymním článku Může být profesor Karlovy university vypověděn na hodinu? (Právo Lidu z 15. X. 1931) pojednává se o právních důsledcích odnětí kanonické mise profesoru theologické fakulty Šandovi ve známém sporu s papežským nunciem.

JUDr. Josef Hoffmann.
